
Сергій Блохін,
*здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Науковий керівник: доцент Власенко Ю.Г.*

РОЗВИТОК ВИРОБНИЦТВА АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВИДІВ ПАЛИВА – ШЛЯХ ДО ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Виробництво альтернативних видів палива в Україні є перспективною сферою, яка розвивається завдяки екологічним викликам, європейському курсу на декарбонізацію та потребі в енергетичній незалежності.

В умовах російської агресії та цілеспрямованих атак на критичну енергетичну інфраструктуру першочергового значення набуває захист стійкості енергетичної системи України. Стратегічного значення в енергетичній політиці України в напрямку зменшення залежності від імпорту енергоносіїв набуває галузь біоенергетики. Проте це потребує всебічного підходу, врахування різноманітних факторів та результативної реалізації стратегій на державному рівні.

В Україні вже розпочато виробництво біометану, є можливості наростити його обсяги та розвивати виробництво інших альтернативних видів палива. Це наш шанс не

лише зберегти енергонезалежність, а й посилити аграрну галузь та експортний потенціал нашої країни. Запуск біометанових заводів в Україні та підключення їх до газотранспортної системи – це великий крок до відновлення енергетичної безпеки.

Необхідно визначити пріоритетні напрями державної підтримки енергозабезпечення як побутових споживачів, так і промислового сектору, приділяючи особливу увагу розвитку альтернативних джерел енергії. Це включає залучення ресурсів, які раніше не використовувалися або застосовувалися недостатньо, з метою підвищення енергетичної незалежності країни.

Україна має значний потенціал для виробництва та використання біопалива завдяки широкій базі біологічної сировини, її доступності та екологічній безпечності. В умовах війни та глобальної енергетичної нестабільності біологічні види палива можуть стати стратегічним ресурсом для забезпечення безперебійної роботи промисловості, сільського господарства та комунальної сфери. Подальший розвиток біоенергетики сприятиме диверсифікації енергопостачання, зниженню залежності від традиційних джерел енергії та зміцненню економічної безпеки країни.

Виробництво біоенергетики в Україні має значний потенціал розвитку. Це зумовлено особливостями клімату, високою родючістю ґрунтів, а також наявністю необхідної робочої сили. Нині у світі близько 64 % біоетанолу отримують із кукурудзи, а близько 77% світового виробництва біодизелю базується на використанні рослинних олій (37% олії ріпаку, 27% – соєвої та 9% пальмової олій), або відпрацьованих олій (21%). Тобто ці види палива виробляють із сільськогосподарських культур, що становлять основну частку аграрного експорту України (зернові – 48%, олійні культури – 23%) [1].

Наразі Україна не до використовує потенціал переробної промисловості та агросектору для виробництва альтернативних видів енергії, які можуть задовольняти енергетичні потреби як цих галузей, так і економіки загалом. Так, за даними Енергетичного балансу України, у виробництві теплової енергії частка біопалива та відходів у 2020 р. не досягала 5%, тоді як у Швеції вона становить 60%, Австрії – 31%, Фінляндії – 27%, Латвії – 15% [2].

Сільське господарство є ключовим сектором для збільшення потенціалу використання біоенергетики в майбутньому. Що стосується врожайності основних сільськогосподарських культур, то існує значний потенціал для підвищення врожайності у різних регіонах країни до середньосвітового рівня. Це дозволить збільшити виробництво як продуктів харчування, так і палива, а сільськогосподарський сектор стане ключовим фактором збільшення використання біоенергії в усьому світі.

Темпи розвитку біоенергетики в Україні досі істотно відстають від європейських. За даними Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження частка біомаси у валовому кінцевому енергоспоживанні становить 1,78%. Щорічно для

виробництва енергії в Україні використовується майже 2 млн т біомаси різних видів [3].

Наразі з усієї біоенергії, що виробляється в Україні, близько 70% отримують саме з твердої біомаси у спосіб її спалювання. Ще 15% виробляється у вигляді біогазу та близько 15% припадає на рідкі біопалива типу біодизеля та біоетанолу [4].

Виробництво в біоекономіці є важливим елементом впровадження сталого розвитку та економічного зростання. Тому в умовах воєнного стану найважливіше завдання – зберегти наявні потужності з виробництва палива, а також наростити виробництво альтернативної переробки побічних продуктів у сільському господарстві для виробництва біогазу та біодизелю.

Шлях до енергонезалежності України включає розвиток відновлювальних джерел енергії, зменшення залежності від імпорту, вдосконалення енергетичної інфраструктури та підвищення енергоефективності в усіх секторах економіки. Це допоможе забезпечити стабільність та безпеку країни.

Література

1. Калетнік Г. М., Пришляк Н. В. Розвиток галузі біопалива як детермінанта сталого розвитку України. Економіка АПК. 2021. № 2. С. 72–73. DOI: 10.32317/2221-1055.202102071.
2. International Energy Agency. URL: <https://www.iea.org>.
3. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України. URL: <https://saee.gov.ua/uk/ae/bioenergy>.
4. Теплова альтернатива: біомаса поступово заміщує природний газ. Українська енергетика. 2022. 14 вер. URL: <https://ua-energy.org/uk/posts/naturalna-alternatyva-biomasa-postupovo-zamishchuie-pryrodnyi-haz>.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ**

**МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**РОЗВИТОК БІОЕНЕРГЕТИЧНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ В СІЛЬСЬКОМУ
ГОСПОДАРСТВІ**

07 - 08 березня 2025 р.

м. Київ

УДК 620.9:63

Розвиток біоенергетичного потенціалу в сільському господарстві: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ., 07-08 березня 2025 р.). – К.: Видавництво «Наукова столиця», 2025 – 172 с.

Відповідальний за випуск д. е. н., професор **М. П. Талавира**

Відповідальність за достовірність матеріалів несуть автори.

© Національний університет біоресурсів і
природокористування України, 2025